

en part, llot submarí, mot que només trobem en JM. de Sagarra, i que sembla pertànyer al lèxic popular de la Selva de Mar o Cap de Creus: «el tuf de *llimoc* i d'alga i de carn de tonyina fa plorar els ulls», *All i Salobre* (p. 108), i després ho usà ell mateix en «Entre l'Equador i els Tròpics», veg. *AlcM*, que el dona com de l'Empordà i la Garrotxa: però ¿consta positivament que es pronunciï amb *o*? (si hagués estat *-òk*, com jo creia (no recordo tampoc si amb fonament gaire cert), s'hauria pogut pensar en una combinació amb *moc*, com *limorca* (supra) sembla ser combinació amb *morca*).

El més conegut és *llimac*, especialment valencià, però que ja fou usat pel tortosí Rector de Vallfogona (princ. S. XVII): «vés a buscar espinacs, / minyona, puix tant ho vols, / mes guarda que'ls caragols / no 't toquen ab sos *llimacs*», on sembla aplicar-se a la bava del caragol, però com que hi ha joc conceptista, potser el sentit propi per al mateix Vicenç Garcia era 'llim, llot, fang relliscós' i el poeta juga amb aquest sentit i el de l'animal *LLIMAC* (potser alhora amb al·lusió picaresca a alguna relliscada de la noia).

En tot cas el nom de l'animal és independent, per l'origen, del llim o fang (i és evidentment a tort que *AlcM* ho emboteix tot en un sol article). «*Llimach*: lama: cierto género de excremento que cría el agua por encima, *llapó*» (*Vocab. Val.*, 1764), d'on passà a Sanelo (igual definició, f° 8, 95v). De fet l'allusió picaresca és del domini comú: «la milló divertició del món són es dones: tan pronte en agarre una com en agarre atra, y si s'esvaren... és que *chapen llimacs*...», *Canyisaes*, 14 (o sigui, segons la frase consagrada dels nostres veïns, *tienen un destliz*). «Quan ix del verdós *llimac* / eixe poètic ric-rac / de les cantores granotes / ...», J. Bpta. Tejedó, poeta popular de Borriana (Sarhou, *Impresiones de mi tierra*, p. 98).

Valor (add. al *DFa*): «també mena de bromera i vegetació verda i pudent que es fa a la superfície de les aigües mortes i estancades» (c. 1950). El sento viu a molts llocs del Xúquer enllà: aplicat al llim de la sèquia, Alginet; al d'una bassa («les Balsetes del Convent estan plenes de *limák*») a Cocentaina, al d'una font («convé collir l'aigua en precaució perquè no s'hi fique el *limák*») a Beniatjar; *limákéts* 'molsa relliscosa', Alacant (1962-63). Però també és de les Pitiüses: «en aquests llocs tan humits hi ha un poc de *limák vért*», Formentera (1963); eiv. «*llimac*: légamo» (Paz Cabr.); «es bombos» (varietat de *corns*, molluscs) es fan en el *llimac* del fons del port d'Eivissa (1963).

Del *llimoc* estudiat abans sembla derivar-se *esllimoc* (infra) i *llimucós* (< *-ocós*) que el *Damen*. dona com a variant de *llimicós*. Encara que molt hipotètica no m'atreviria a desnonar del tot la idea que per a tot plegat es pogués partir de *llim* + *moc*, potser a base d'un parasintètic ja antic *LIMĪ-MŪCCOSUS* 'de llim mucilaginos'; d'on, amb dissimilacions o metàtesis vocàliques, **llimecós* > *llimacós*/*llimicós*; de *llimacós* s'hauria extret regressivament *llimac* (tal com passà amb *llemic* i *llemisc*), ajudant-hi la inducció del nom del gasteròpode *LLIMAC*, bestiola mucosa per excel·lèn-

cia.

Sembla que encara hem de posar aquí, no sols noms de pastes com *llamidor* (*AlcM* II, amb definició vaga, com titubejant, poc fiable, i cf. *allimador*) i *llimutja* (d'on *enllimutjar*), sinó també, amb aplicació semàntica més difusa, a base de la idea de cosa fluïxa, inconsistent, un b-emp. *esllimocat* '(drap) flonjo', el val. *llima* 'lufa, ventositat lleu', en el Vallés 'airet fi i fred' (*BDC* II, 84; *AlcM*, *llima* II, § 5 i *llima* I, § 5), pall. 'petita espurna' (*BDC* XXIII, 296) i un pall. *esllim* 'sensació lleu de fred'.

I encara, dins aquesta àrea d'ampliació semàntica, haurem de posar ací *llimerol*. Aquest, usat segons sembla a Blanes,³ és un 'corrent superficial de l'aigua del mar', que pot anar en direcció diferent dels corrents pregons:⁴ «me volies al mar per beure't la meva sang i per lliurar el meu cos escolat als corrents i *llimerols*, privant-lo de sepultura sagrada», fa dir J. Ruyra a la víctima triada per *La Xucladora* (*Marines i Boscatges*, p. 129 = *Pinya de Rosa* I, 119). Ara bé, segons *AlcM*, a Mequinensa *lliberola* és «pas estret i engorjat del corrent del riu», i aquesta mateixa denominació existeix com a topònim d'una partida de terreny a la Conca de Tremp, en el terme de Montesquiú, que és on hi ha l'estret de Susterris, pel qual entra la Noguera Pallaresa a l'Estany de Sant Antoni.

D'altra banda, una cala famosa de Tossa, entre aquesta vila i Sant Feliu, una de les més belles de la Costa Brava, porta el nom de *Giberola*, i recordo haver trobat *Lliberola* (o *Liverola*) com a nom del mateix indret, en un document antic (que per desgràcia vaig oblidar de transcriure, o se m'ha esgarriat la nota).⁵ La dissimilació *ll-l* > *l-l* és un fenomen molt corrent (*gibrell* de *llibrell*, *jull* de *LOLIUM*, *judriola* de *lladriola*), i el goleró allargassat i tortuós de l'entrada de *Giberola* és per cert molt adequat per a la formació de corrents.

Sembla, doncs, segons la unanimitat dels quatre testimonis, que el mot ha d'haver significat de per si un corrent marí o fluvial; i hi hagué així mateix *Les Giberoles*, partida del terme de Molig (Confent), on hi havia fonts, ara esgotades.

Però seria *llim-* o *llib-* (*lliv-*) l'arrel primitiva? Podríem pensar en allò, car si no hi ha malentès per part de l'*AlcM*, *llim* val per capa de terra o d'escorça a Cardona, Solsona i Igualada, i per més que s'hagi demostrat falsa l'etimologia *LIMBUS* 'faixa', igual es pot concebre que partint d'aquella idea de 'capa de terra' o anàloga es passés a 'capa superficial de l'aigua', d'on 'corrent superficial': més que més essent blanquinoses moltes menes de llim argilós, en manera comparable a la que ens descriu l'Arxiduc. Certament no totes les menes de 'llim' ni 'terra llacorosa', i menys de 'llot', blanquegen.

També em sembla que en principi fóra més convincent que *lliberol* s'alterés en *llim-* per etimologia popular (de *llim* i *llima*) que l'evolució oposada. Qui sap, però, si es tracta d'un **llivellol* > *lliverol* en el sentit de 'corrent que va a nivell de la superfície'. Car no oblidem que *llivell* és la forma antiga i etimològica de